

Advies aan de Vlaamse Regering

Gelet op :

- Het Ministerieel besluit houdende de samenstelling van de commissie van deskundigen in het kader van de aanvraag tot afwijking op de eindtermen en ontwikkelingsdoelen ingediend door 8 schoolbesturen van de Franstalige faciliteitenscholen in de Vlaamse Rand op 28 augustus 2020 (hierna “de aanvragers” genoemd);
- het Decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, art. 44 bis;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 26 april 2019 tot bepaling van de procedure voor de aanvraag tot gelijkwaardigheid voor de eindtermen, de uitbreidingsdoelen Nederlands, de ontwikkelingsdoelen en de specifieke eindtermen;
- het feit dat de aanvragers uit die lijst van experts zoals opgenomen in voornoemd Ministerieel besluit als experts aangeduid hebben: Veerle Martens, Roger Standaert, Kurt Willems. Gelet op het feit dat de minister op zijn beurt evenveel deskundigen aangewezen heeft, namelijk Matthias Storme, Danny Pieters, Marc Boes. Gelet op het feit dat de deskundigen die door de aanvragers zijn aangeduid en de deskundigen die door de minister zijn aangewezen bij consensus één bijkomende deskundige hebben gekozen, namelijk Leen Van Craesbeek die door de commissie van deskundigen tevens als voorzitter werd aangeduid.

1. Advies betreffende de ontvankelijkheid van de aanvraag

De commissie van deskundigen is van oordeel dat de aanvraag tot gelijkwaardigheid van de aanvragers ontvankelijk is omdat voldaan wordt aan alle in art. 44bis van het Decreet basisonderwijs vermelde voorwaarden.

De commissie stelt vast dat de aanvragers een voorbehoud formuleerden wat betreft de wettelijke verplichting om een aanvraag in te dienen tot het bekomen van gelijkwaardige eindtermen. De commissie stelt eveneens vast dat de aanvragers tijdens de hoorzitting unaniem afstand deden van dit voorbehoud en erkenden dat de procedure met betrekking tot de gelijkwaardigheid zoals uitgetekend in art. 44 bis van het Decreet basisonderwijs en in het Besluit van de Vlaamse Regering van 26 april 2019 wel degelijk op hen van toepassing is.

2. Overwegingen bij het advies betreffende de gelijkwaardigheid van de aanvraag

De commissie heeft kennis genomen van de criteria betreffende de gelijkwaardigheid zoals bepaald in artikel 44 bis §2 van het Decreet basisonderwijs. Bij de beoordeling van die criteria dient evenwel rekening gehouden te worden met de specificiteit van de scholen van de faciliteitengemeenten. De commissie heeft in dat opzicht kennis genomen van het arrest van het Grondwettelijk Hof nr. 124/2010. De commissie wijst in het bijzonder op de volgende passage:

“Rekening houdend met, enerzijds, de erkenning door de Vlaamse Gemeenschap van de gelijkwaardigheid van de studiebewijzen en diploma’s van de Franse Gemeenschap en, anderzijds, het (...) bijzondere karakter van de scholen in kwestie, dient (...) aldus te worden geïnterpreteerd dat wanneer een schoolbestuur van één van de voormelde scholen een

afwijking zou vragen van de door het Vlaams Parlement vastgelegde ontwikkelingsdoelen en eindtermen, en als vervangende ontwikkelingsdoelen en/of eindtermen de algemene en bijzondere ontwikkelingsdoelen en eindtermen vastgesteld door de Franse Gemeenschap zou voorstellen, de Vlaamse Regering de goedkeuring van die afwijking niet kan weigeren.”

De commissie meent dat de aanvragers zich in de bijzondere positie bevinden zoals beschreven door het Grondwettelijk Hof in voormeld arrest. Het gaat immers om scholen die, overeenkomstig artikel 6 van de wet van 30 juli 1963 houdende taalregeling in het onderwijs en artikel 7 van de wet van 2 augustus 1963 op het gebruik van de talen in bestuurszaken, onderwijs in het Frans verstrekken. De inspectie geschiedt er door inspecteurs van de Franse Gemeenschap, die luidens het protocol van 24 mei 1973 hun verslagen met een vertaling moeten verzenden aan de Vlaamse administratie. Een aanzienlijk aantal leerlingen van de aanvragers schrijven zich nadien in Franstalige secundaire scholen in.

De commissie stelt ook vast dat de decretale verplichting inzake versterkt Nederlands taalonderwijs binnen de aanvragende scholen wordt nageleefd. In het bijzonder verplicht art. 7 van de wet van 2 augustus 1963 op het gebruik van de talen in bestuurszaken de aanvragers om in de lagere scholen Nederlands taalonderwijs in te richten naar rata van vier uur per week in de 2e graad, en van acht uur per week in de 3e en de 4e graad.

De commissie uit haar waardering voor het feit dat de aanvragers tijdens de hoorzitting een dialoog in het vooruitzicht stellen met de Vlaamse Gemeenschap, waarin zij aangeven op welke wijze zij de onderwijsdoelen invullen om maximaal tegemoet te komen aan de noden van de leerlingen. De commissie benadrukt immers dat het om Vlaamse burgers gaat die in een Vlaamse context leren en wonen. In die zin is het eveneens belangrijk dat leerlingen desgevallend probleemloos kunnen doorstromen naar het Nederlandstalig secundair onderwijs. De commissie uit ook haar waardering voor het feit dat de aanvragers eenzelfde dialoog in het vooruitzicht stellen wat betreft de invulling van het Nederlands taalonderwijs, waarvan het ambitieniveau, gelet op de decretaal verplichte uren, hoger moet liggen dan de door de Franse Gemeenschap bepaalde minimumdoelen.

3. Advies

Rekening houdend met de vastgestelde op dialoog gesteunde context, adviseert de commissie de Vlaamse Regering om een positieve beslissing te nemen over de ontvankelijkheid en de gegrondheid van de aanvraag tot het bekomen van een gelijkwaardigheid van enerzijds de huidige door het Vlaams parlement goedgekeurde eindtermen en ontwikkelingsdoelen voor het basisonderwijs, en anderzijds de huidige algemene en bijzondere ontwikkelingsdoelen en eindtermen zoals die voor het basisonderwijs vastgesteld werden door de Franse Gemeenschap.

De commissie adviseert de Vlaamse Regering om de hiervoor beschreven en in het kader van de federale loyaliteit passende engagementen van de scholen met betrekking tot de concrete uitwerking van de onderwijsdoelen nader op te volgen.